

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.016.01.2017
P/17/075

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/17/075 Organizacja ruchu i utrzymanie dróg przekazanych jednostkom samorządu terytorialnego po wybudowaniu nowych dróg krajowych, w tym dróg ekspresowych lub autostrad.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata 2014 - 2017 oraz działania wcześniejsze i późniejsze związane z przedmiotem kontroli.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontrolerzy</i>	1. Piotr Fatalski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/109/2017 z dnia 4 grudnia 2017 r. 2. Barbara Jaros, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/108/2017 z dnia 4 grudnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miasta i Gminy w Suchedniowie (dalej: Urząd lub UMiG), ul. Fabryczna 5, 26-130 Suchedniów.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Cezary Błach, Burmistrz Suchedniowa (dalej: Burmistrz) od 1 grudnia 2014 r. Wcześniej, od 9 listopada 1998 r. r. do 30 listopada 2014 r. Burmistrzem był Tadeusz Bałchanowski. (dowód: akta kontroli str. 5-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie ¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie organizacji ruchu i utrzymania odcinka „starej” drogi krajowej nr 7 (dalej: starodroże), przekazanego w zarząd Burmistrzowi w związku z oddaniem do użytkowania odcinka drogi ekspresowej S7 na odcinku Skarżysko-Kamienna – Występa.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Podstawą sformułowania powyższej oceny była negatywna ocena działań Urzędu, dotyczących utrzymania przejętego starodroża oraz zapewnienia bezpieczeństwa i właściwej organizacji ruchu na tej drodze. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na nieustaleniu numeru ewidencyjnego dla przejętego starodroża i niewystąpieniu do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego o nadanie ww. drodze numeru. Nie prowadzono wymaganych ksiąg drogi i obiektów mostowych, wykazu obiektów mostowych oraz dziennika objazdu drogi. Założony w grudniu 2017 r. dziennik objazdu drogi sporządzony został niezgodnie z obowiązującym wzorem. Burmistrz nie opracował projektu planu rozwoju sieci drogowej, nie wywiązywał się także z obowiązku wykonywania okresowej, co najmniej raz w roku kontroli starodroża oraz obiektów mostowych oraz przeprowadzenia okresowej pięcioletniej kontroli przejętej drogi. W ewidencji księgowej Urzędu nie ujęto czterech działek gruntu zajętych pod starodroże oraz obiektów budowlanych w postaci starodroża, mostu i kładki. Stwierdzono również nieprawidłowość polegającą na nieujawnieniu w księdze wieczystej prawa własności gminy Suchedniów do 14 działek pod starodrożem, poprzez niewystąpienie o dokonanie wpisu w księdze wieczystej lub o jej założenie. Ponadto nie podjęto działań w celu uregulowania stanu prawnego i ujawnienia w ewidencji gruntów i budynków oraz w księdze wieczystej prawa własności Gminy do trzech działek. Na przejętym starodrożu stwierdzono nieprawidłowy stan oznakowania i braki w oznakowaniu pionowym i poziomym, które mogły wpływać na bezpieczeństwo uczestników ruchu. Ujawniono również niewłaściwy stan techniczny fragmentów chodników, części rowów odwadniających i przepustów pod zjazdami ze starodroża oraz mostu i prowadzących pod most schodów. Burmistrz nie zlecił ekspertyzy

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

dźwigarów mostu na starodrożu wraz z określeniem metody naprawy uszkodzeń, pomimo że już w 2016 r. ekspertyza taka została zalecona po przeprowadzonej okresowej pięcioletniej kontroli stanu technicznego mostu.

Stwierdzone nieprawidłowości wskazują na niezapewnienie przez Burmistrza funkcjonowania w pełni skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w obszarze zarządzania starodrożami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania dotyczące właściwego utrzymania przejętych odcinków dróg

Opis stanu
faktycznego

Burmistrz na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych² (dalej: ustawa o drogach) pełnił funkcję zarządcy dróg gminnych położonych w granicach administracyjnych gminy Suchedniów³. Wojewoda świętokrzyski decyzją nr 1/U/2011 z dnia 27 kwietnia 2011 r. udzielił pozwolenia na użytkowanie drogi ekspresowej na odcinku Skarżysko-Kamienna – Występa⁴. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, protokołem zdawczo-odbiorczym z dnia 28 kwietnia 2011 r., stosownie do art. 10 ust. 5 ustawy o drogach⁵, przekazał gminie Suchedniów odcinek drogi DK nr 7 od km 517+997 do km 525+986, zastąpiony nowo wybudowanym odcinkiem drogi. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Kielcach (dalej: GDDKiA) pismem z dnia 26 kwietnia 2011 r. przekazała do Urzędu dokumentację starodroża⁶, która została uzupełniona pismem z 6 czerwca 2011 r. m.in. o wypisy z rejestru gruntów dla przekazanych działek⁷. Do protokołu zdawczo-odbiorczego załączono wykaz 13 działek ewidencyjnych⁸ stanowiących pas drogowy starodroża. Natomiast do pisma z dnia 6 czerwca 2011 r. GDDKiA dołączyła wypisy z rejestru gruntów 16 działek ewidencyjnych, w tym czterech⁹ niewykazanych w protokole zdawczo-odbiorczym, a pominęła jedną¹⁰ wykazaną w tym protokole. Faktycznie pod starodrożem znajdowało się 17 działek ewidencyjnych. (dowód: akta kontroli str. 8-113, 695, 701-702)

Dyrektor GDDKiA pismem z dnia 4 stycznia 2018 r. poinformował m.in., że *działki położone w obrębie Suchedniów 2009/1, 2010/1 i 2011/1 nie zostały wymienione w protokole zdawczo-odbiorczym z dnia 28 kwietnia 2011 r., z uwagi na fakt iż Gmina Suchedniów w ewidencji gruntów była już przy nich ujawniona jako użytkownik. Natomiast działki 70/3 oraz 61/1 położone w obrębie Suchedniów z oczywistych pomyłek pisarskich zostały naprzemiennie pominięte w poszczególnych dokumentach.* (dowód: akta kontroli str. 716-717)

W wyniku korespondencji prowadzonej od listopada 2011 r. do stycznia 2012 r. pomiędzy GDDKiA, UMiG oraz Urzędem Gminy w Łącznej zmieniono kilometrą dróg w miejscu granicy gmin Suchedniów i Łączna z 525+986 na 525+958. Ostatecznie łączna długość starodroża przekazanego Gminie Suchedniów wyniosła 7.961 m. (dowód: akta kontroli str. 114-122)

W lipcu 2013 r. Burmistrz podjął starania w celu zaliczenia starodroża do kategorii dróg wojewódzkich lub powiatowych. Marszałek województwa świętokrzyskiego odmówił zaliczenia ww. drogi do kategorii dróg wojewódzkich, wskazując na jej charakter lokalny (połączenie miejscowości Suchedniów i Łączna), natomiast stanowiska starosty skarżyskiego w przedmiotowej sprawie Urząd nie posiada. (dowód: akta kontroli str. 689-694)

² Dz. U. z 2017 r. poz. 2222, ze zm.

³ Długość dróg gminnych zarządzanych przez Burmistrza według stanu na 31 grudnia: w latach 2009-2010 wynosiła 44,6 km, w latach 2011-2015 – 52,6 km, 2016 r. – 53,0 km.

⁴ Obwodnica miejscowości Suchedniów, Ostojów, Łączna i Występa.

⁵ W brzmieniu obowiązującym do 8 lipca 2015 r., tj. przed zmianą ustawy o drogach wprowadzoną ustawą z dnia 13 września 2013 r. o zmianie ustawy o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 870).

⁶ Plany orientacyjne, projekt organizacji ruchu i oznakowania, książkę drogi, protokoły z przeglądów kwartalnych, książki obiektów mostowych wraz z przeglądami, ostateczne protokoły odbioru i przekazania do eksploatacji obiektów oraz akta uzgodnień technicznych z lat 2008-2011.

⁷ Przekazano również: poświadczony mapy z ewidencji gruntów, protokoły z przeglądu rozszerzonego mostu i kładki dla pieszych, szkic geodezyjny z lokalizacją punktu granicznego, projekty rozbudowy stacji paliw, budowy oraz remontu chodnika.

⁸ Działki ewidencyjne numer: 34/2, 34/3, 34/7, 55/7, 59/6, 59/8, 60/7, 60/9, 60/11, 61/1, 67/1, 68/1, 572/1.

⁹ Działki ewidencyjne nr 70/3, 2009/1, 2010/1 i 2011/1.

¹⁰ Działka ewidencyjna nr 61/1.

We wrześniu 2015 r. Rada Miejska w Suchedniowie nie przyjęła uchwały w sprawie pozbawienia starodroża kategorii drogi gminnej. (dowód: akta kontroli str. 606-630)

Starosta skarżyski w dniach 13 i 15 grudnia 2011 r. dokonał aktualizacji ewidencji gruntów i budynków, wykazując w niej prawo własności gminy Suchedniów do gruntów stanowiących 13 ewidencyjnych działek przejętych od GDDKiA na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego z 28 kwietnia 2011 r. W dniu 6 czerwca 2013 r. na wniosek GDDKiA starosta skarżyski wpisał prawo własności gminy Suchedniów do działki ewidencyjnej nr 70/3. W ewidencji gruntów i budynków pozostałe trzy działki (2009/1, 2010/1 i 2011/1) stanowiące część pasa drogowego starodroża, w dniu jego przekazania wykazane były jako pozostające we władaniu (na zasadach samoistnego posiadania) Skarbu Państwa i użytkowaniu UMiG. Starosta skarżyski na podstawie decyzji wojewody świętokrzyskiego nr 9/17 z dnia 30 czerwca 2017 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, polegającej na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 751 Suchedniów – Ostrowiec Świętokrzyski dokonał zmian w ewidencji gruntów i budynków ujawniając własność województwa świętokrzyskiego do działek ewidencyjnych nr 2009/1 i 2010/1.

Na dzień 9 stycznia 2018 r., w księdze wieczystej K11R/21524/4 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej ujawniona była własność Skarbu Państwa w stosunku do 10 działek ewidencyjnych¹¹, które zostały przekazane gminie Suchedniów jako stanowiące pas drogowy starodroża. Dla pozostałych działek zajętych pod starodroże w ewidencji gruntów i budynków nie wykazano numerów ksiąg wieczystych.

Burmistrz od przejęcia starodroża (2011 r.) nie podjął działań w celu ujawnienia w księdze wieczystej prawa własności gminy Suchedniów odnośnie powyższych 10 działek, nie wystąpił o założenie księgi wieczystej dla czterech działek¹², które w ewidencji gruntów i budynków wykazane były jako stanowiące własność Gminy oraz uregulowania stanu prawnego trzech działek¹³. (dowód: akta kontroli str. 718-765, 770)

Do 31 grudnia 2013 r. za prawidłową eksploatację istniejących obiektów stanowiących mienie Gminy odpowiadał kierownik Zakładu Inwestycji Komunalnych i Budownictwa w Suchedniowie (dalej: ZIKiB). W regulaminie organizacyjnym Urzędu po raz pierwszy wykonywanie zadań zarządcy drogi przypisano Wydziałowi Budownictwa i Infrastruktury (dalej: BI) z dniem 1 stycznia 2014 r. Natomiast od 2 kwietnia 2015 r. zadania w zakresie zarządzania drogami gminnymi zostały przekazane do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Infrastruktury i Ochrony Środowiska (dalej: GNI). (dowód: akta kontroli str. 207-336)

Od przejęcia starodroża, zarządzaniem drogami gminnymi zajmowało się dwóch pracowników, a w okresie od 1 lutego do 30 kwietnia 2015 r. oraz od 1 stycznia 2017 r. do czasu zakończenia czynności kontrolnych – jeden. Żaden z nich nie posiadał wykształcenia kierunkowego o specjalizacji drogowej ani nie uczestniczył w żadnym specjalistycznym szkoleniu w tym zakresie. Kierownik GNI Krzysztof Kołda¹⁴, który od 17 lipca 2003 r. posiadał pełnomocnictwo do wykonywania funkcji zarządcy dróg gminnych w rozumieniu ustawy o drogach, posiadał wykształcenie średnie techniczne o specjalności budownictwo ogólne oraz wyższe administracyjne. Ukończył również kurs dla inspektorów nadzoru budowlanego. Pozostali dwaj pracownicy realizujący zadania z zakresu zarządzania ruchem posiadali wykształcenie wyższe techniczne o innych specjalnościach niż drogowa. Zastępca Burmistrza Dariusz Miernik przez okres 7,5 miesiąca¹⁵ zastępował kierownika GNI. (dowód: akta kontroli str. 125-206, 766-768)

W latach 2009-2011 (do przejęcia starodroża) na jednego pracownika zajmującego się drogami gminnymi przypadało 22,32 km dróg gminnych, od przejęcia starodroża do końca stycznia 2015 r. – 26,3 km, od lutego do końca 2015 r. – 52,6 km, w 2016 r. – 26,5 km, a w 2017 r. – 53 km. (dowód: akta kontroli str. 125-126, 701-702, 769)

¹¹ Działki ewidencyjne nr 55/7, 59/6, 59/8, 60/7, 60/9, 60/11, 61/1, 67/1, 68/1, 70/3.

¹² Działka ewidencyjna nr 34/7 (obecnie 34/9 i 34/10), 34/2, 34/3 i 572/1.

¹³ Działki ewidencyjne nr 2009/1, 2010/1 i 2011/1.

¹⁴ W okresie od 2 listopada 1992 r. do 31 grudnia 2013 r. pełniący funkcję kierownika ZIKiB, od 1 stycznia 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. – kierownik BI, od 1 maja 2015 do 30 czerwca 2017 r. – główny specjalista w GNI, a od 1 lipca 2017 r. - kierownik GNI.

¹⁵ W okresie od 1 maja 2015 r. do 14 czerwca 2015 r. i od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r.

W okresie objętym kontrolą Urząd przeprowadził 11 okresowych kontroli dróg, o której mowa w art. 20 pkt 10 ustawy o drogach. Dwukrotnie przeglądu dokonali pracownicy Urzędu wraz z radnymi Rady Miejskiej w Suchedniowie. Pozostałe przeglądy organizowane były przez Starostwo Powiatowe w Skarżysku-Kamiennym i dotyczyły lustracji dróg powiatowych i gminnych pod kątem kompletności oznakowania pionowego i poziomego dróg, stanu infrastruktury drogowej mogącej mieć wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz celowości i poprawności obowiązującej organizacji ruchu. W przeglądach uczestniczyli przedstawiciele gmin z terenu powiatu skarżyskiego, Zarządu Dróg Powiatowych w Skarżysku Kamiennym (dalej: ZDP) oraz funkcjonariusz z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Skarżysku-Kamiennym (dalej: KPP). Uczestniczący w przeglądach pracownik ZDP posiadał uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-inżynierskiej w zakresie dróg, nawierzchni lotniskowych oraz typowych przepustów i mostów. (dowód: akta kontroli str. 696-699, 771-846)

W regulacjach wewnętrznych nie ustalono częstotliwości przeglądów oznakowania, terminu usuwania nieprawidłowości ani osób odpowiedzialnych. (dowód: akta kontroli str. 770)

W okresie objętym kontrolą Urząd nie przeprowadzał kontroli starodroża i znajdujących się na nim obiektów mostowych, określonych w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹⁶, poza jedną kontrolą z 2016 r. – zleconą firmie zewnętrznej – obiektów mostowych (mostu i kładki), przewidzianą w art. 62 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy¹⁷. Osoby przeprowadzające kontrolę posiadały stosowne uprawnienia budowlane w specjalności mostowej, o których mowa w art. 62 ust. 4 Prawa budowlanego. Poprzedni przegląd pięcioletni starodroża i obiektów mostowych został przeprowadzony w kwietniu 2011 r. (dowód: akta kontroli str. 700, 847-882)

Przejętemu starodrożu nie nadano numeru ewidencyjnego, nie wystąpiono również o nadanie numeru drogi oraz nie założono książki drogi. Dziennik objazdu dróg założono w dniu 4 grudnia 2017 r. (w dniu rozpoczęcia niniejszej kontroli), jednak nie był on zgodny ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom¹⁸ (dalej: rozporządzenie w sprawie ewidencji).

Most na starodrożu posiada jednolity numer inwentarzowy JN1 05270004 oraz kartę obiektu mostowego. Dla obiektów mostowych nie założono wykazu obiektów mostowych oraz książek obiektów mostowych. (dowód: akta kontroli str. 770, 855, 883-885, 1122-1123)

W Urzędzie nie opracowano projektu planu rozwoju sieci drogowej. (dowód: akta kontroli str. 770)

Plan finansowy sporządzany był dla wszystkich dróg gminnych łącznie. Również ewidencja wydatków prowadzona była dla wszystkich dróg z terenu Gminy ogółem i nie można określić wysokości nakładów na bieżące utrzymanie poszczególnych dróg. Wysokość środków na bieżące utrzymanie dróg wyniosła 239 tys. zł w 2009 r., 290,2 tys. zł w 2010 r., 150,2 tys. zł w 2011 r., 226,6 tys. zł w 2012 r., 293,3 tys. zł w 2013 r., 229,4 tys. zł w 2014 r., 191,5 tys. zł w 2015 r., 440,7 tys. zł w 2016 r. oraz 373,2 tys. zł w 2017 r.

W okresie objętym kontrolą nie wykonywano przebudowy i remontu starodroża. W latach 2009-2011 Urząd pozyskał na drogi środki ze źródeł zewnętrznych w łącznej wysokości 5.909,6 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 701-702, 770, 886-906)

Rada Miejska w Suchedniowie uchwalała nr 15/IV/2011 z dnia 29 marca 2011 r., na podstawie art. 40 ust. 8 i 9 ustawy o drogach, określiła wysokość stawek za zajęcie pasa drogowego na drogach gminnych, na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg. Za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego została ustalona roczna stawka opłat za 1 m² powierzchni pasa drogowego zajętego przez rzut

¹⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, ze zm.

¹⁷ Kontrola przeprowadzana co najmniej raz na 5 lat, polegająca m.in. na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego.

¹⁸ Dz. U. Nr 67, poz. 582.

poziomy umieszczanego urządzenia na obiekcie mostowym w wysokości 180 zł, a na pozostałych elementach pasa drogowego – 30 zł.

W latach 2011-2017 Burmistrz wydał 39 decyzji, na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy o drogach, na zajęcie pasa drogowego starodroża, w tym 22 decyzje na umieszczenie urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządcy drogi. Decyzje dotyczyły m.in. umieszczenia w pasie drogowym przyłączy gazowych, wodociągowych i teletechnicznych oraz rurociągu światłowodowego. Urząd określił opłaty jednorazowe w łącznej wysokości 13.113,75 zł, opłaty za okres od wydania decyzji do końca roku, w którym wydano decyzje w łącznej wysokości 4.411,82 zł oraz opłaty roczne w łącznej wysokości 17.276,90 zł.

W 2013 r. Burmistrz wydał dwie decyzje, na podstawie art. 40 ust. 12 pkt 1 ustawy o drogach, dotyczące zajęcia pasa drogowego starodroża bez zezwolenia zarządcy drogi lub bez zawarcia umowy. Decyzje dotyczyły umieszczenia pojemników na odzież używaną w pasie drogowym bez zezwolenia zarządcy drogi. Z powyższego tytułu Urząd naliczył i wyegzekwował kary w łącznej wysokości 1.433,52 zł.

Urząd nie dysponował żadnymi informacjami o infrastrukturze technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego umieszczonej w pasie drogowym starodroża przed jego przejęciem. Urząd nie posiadał akt 81 spraw prowadzonych w latach 2008-2011 przez Wydział ds. Uzgodnień GDDKiA, które otrzymał z pismem z dnia 26 kwietnia 2011 r. (dowód: akta kontroli str. 55-58, 707, 907-916)

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono jeden raz pomiar natężenia ruchu. Badanie przeprowadzono w 2013 r. na potrzeby zmiany organizacji ruchu na starodrożu, polegającej na ograniczeniu tonażu do 12 ton. Celem pomiaru było ustalenie natężenia ruchu pojazdów ciężkich, rodzaju ruchu (lokalny, tranzytowy) oraz ich struktury kierunkowej. (dowód: akta kontroli str. 361-374)

Stosownie do wymogów określonych w § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach¹⁹, w Urzędzie sporządzono za lata 2013-2016 informacje o sieci dróg publicznych będących w zarządzie i przekazywano GDDKiA w wymaganym terminie, tj. do końca pierwszego kwartału (według stanu na 31 grudnia roku poprzedniego). W powyższych informacjach ujmowano starodroże. UMiG nie posiada kopii wcześniejszych informacji przekazanych do GDDKiA. (dowód: akta kontroli str. 8-45, 770, 917-919)

W czerwcu 2012 r. dokonano wyceny i wprowadzono do ewidencji księgowej (w grupie „0” grunty, podgrupie „01” grunty rolne) 12²⁰ spośród 17 działek ewidencyjnych przejętych od GDDKiA. Jedną działkę²¹ ujęto w ewidencji w czerwcu 2011 r. W ewidencji nie wykazano natomiast drogi, mostu i kładki jako obiektów budowlanych.

W dniu 27 stycznia 2012 r. Urząd wystąpił do GDDKiA o przekazanie informacji dotyczącej wartości przekazanego odcinka starodroża. W odpowiedzi GDDKiA poinformowała, że wszystkie dokumenty dotyczące starodroża zostały przekazane pismami z 26 kwietnia 2011 r. i 6 czerwca 2011 r. i nie ma żadnych podstaw do sporządzania innych dokumentów czy też informacji. W dniu 7 lutego 2012 r. Urząd zawiadomił Regionalną Izbę Obrachunkową w Kielcach (dalej: RIO) m.in. o wątpliwościach dotyczących przekazania przez GDDKiA starodroża bez określenia jego wartości. RIO poprosiło o zajęcie stanowiska przez Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej. Ministerstwo w odpowiedzi nie ustosunkowało się do wątpliwości UMiG w zakresie nieokreślenia wartości starodroża. (dowód: akta kontroli str. 51-60, 920-959)

¹⁹ Dz. U. Nr 67, poz. 583.

²⁰ Działki ewidencyjne numer: 34/2, 34/3, 55/7, 59/6, 59/8, 60/7, 60/9, 60/11, 61/1, 67/1, 68/1, 572/1.

²¹ Numer ewidencyjny 34/7.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz od 2011 r. (w którym przejął z mocy prawa zarządzanie starodrożem) nie wystąpił o ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności przysługującego gminie Suchedniów do 10 działek ewidencyjnych²² (położonych w pasie drogowym starodroża) posiadających księgę wieczystą, w której jako właściciela wykazano Skarb Państwa. Ponadto nie wystąpił o założenie księgi wieczystej dla czterech działek²³, które w ewidencji gruntów i budynków wykazane były jako stanowiące własność Gminy. Podstawę wykazania w księdze wieczystej prawa własności gminy Suchedniów do tych działek stanowiły przepisy art. 10 ust. 5 (w brzmieniu obowiązującym do 8 lipca 2015 r.) i art. 2a ust. 2 ustawy o drogach, z których wynika, że nieruchomości pod odcinkiem drogi zastąpionym nowo wybudowanym odcinkiem drogi z mocy prawa stały się własnością gminy.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 9 w zw. z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami²⁴, do zadań wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gospodarującego gminnym zasobem nieruchomości należy składanie wniosków o założenie księgi wieczystej dla nieruchomości stanowiących własność gminy oraz o wpis w księdze wieczystej.

Burmistrz nie podjął również działań zmierzających do uregulowania stanu prawnego i ujawnienia prawa własności gminy Suchedniów w ewidencji gruntów i budynków oraz księdze wieczystej odnośnie trzech działek gruntu (o nr 2009/1, 2010/1 i 2011/1) zajętych pod starodroże, które w ewidencji gruntów i budynków wykazane były jako znajdujące się we władaniu (na zasadach samoistnego posiadania) Skarbu Państwa. Obecnie działki nr 2009/1 i 2010/1 na podstawie decyzji wojewody świętokrzyskiego nr 9/17 z dnia 30 czerwca 2017 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 751 Suchedniów – Ostrowiec Świętokrzyski, stały się własnością województwa świętokrzyskiego.

Z art. 11a ustawy o gospodarce nieruchomościami wynika, że organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego może podejmować czynności na rzecz lub w interesie tej jednostki także w przypadku gospodarowania nieruchomościami niestanowiącymi jej własności. (dowód: akta kontroli str. 715-765)

Zastępca Burmistrza Dariusz Miernik, sprawujący bezpośredni nadzór nad GNI, wyjaśnił m.in., że *Burmistrz Miasta i Gminy Suchedniów nie podjął działań w celu ujawnienia w ewidencji gruntów i budynków działek o nr ewidencyjnych 2009/1, 2010/1 i 2011/1 jako własność Gminy Suchedniów, ponieważ protokół zdawczo - odbiorczy spisany w dniu 28 kwietnia 2011 r. (będący dokumentem przekazania) wraz z wykazem nieruchomości stanowiących odcinek drogi gminnej nie zawierał wskazanych działek. Zarówno Gmina Suchedniów, jak i Starosta Skarżyski prowadzący ewidencję gruntów i budynków, nie posiadali wiedzy, że wyżej wymienione nieruchomości również stanowią przedmiot przekazania. Stąd, do czasu, kiedy weszła w życie decyzja wojewody świętokrzyskiego nr 9/17 z dnia 30 czerwca 2017 r., przedmiotowe nieruchomości figurowały w jednostce rejestrowej we władaniu Skarbu Państwa, a użytkowaniu przez Urząd Miasta i Gminy w Suchedniowie.* (dowód: akta kontroli str. 1162-1163)

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie bowiem, GDDKiA pismem z dnia 6 czerwca 2011 r. poinformowała Urząd o przekazaniu działek o numerach ewidencyjnych 2009/1, 2010/1 i 2011/1. (dowód: akta kontroli str. 59-60)

Dariusz Miernik, odnośnie niepodjęcia działań w celu ujawnienia własności gminy Suchedniów w stosunku do 10 działek ewidencyjnych znajdujących się w pasie drogowym starodroża, dla których założona była księga wieczysta KI1R/21524/4 oraz niepodjęcia działań w celu złożenia wniosku o założenie księgi wieczystej dla pozostałych działek znajdujących się w pasie drogowym starodroża, wyjaśnił: *działania polegające na*

²² Działka ewidencyjna nr 55/7, 59/6, 59/8, 60/7, 60/9, 60/11, 61/1, 67/1, 68/1, 70/3.

²³ Działka ewidencyjna nr 34/7 (obecnie 34/9 i 34/10), 34/2, 34/3 i 572/1.

²⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 121, ze zm.

regulacji stanu prawnego mienia Gminy Suchedniów dokonywane są sukcesywnie. W najbliższym czasie podejmiemy czynności zmierzające do doprowadzenia zgodności zapisu w księdze wieczystej K11R/21524/4 ze stanem faktycznym i poczynimy starania o założenie ksiąg wieczystych dla nieruchomości, które ich nie posiadają. (dowód: akta kontroli str. 1162-1163)

2. Przejęte starodroże oraz znajdujące się na nim obiekty mostowe (most, kładka) nie były poddawane kontroli, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit.a ustawy – Prawo budowlane, tj. okresowej, co najmniej raz w roku kontroli, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego elementów budowli narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu.

Starodroże nie było również objęte w kontrolowanym okresie kontrolą, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo budowlane, tj. okresową, co najmniej raz na 5 lat, polegającą na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia. (dowód: akta kontroli str. 700)

Kierownik GNI Krzysztof Kołda nie wskazał przyczyn nieprzeprowadzenia przeglądu pięcioletniego starodroża. Odnośnie przeglądów rocznych wyjaśnił m.in.: *roczne przeglądy dróg, w tym i starodroża drogi nr 7, prowadzone były corocznie przez zarządcę dróg gminnych. W składzie tej komisji uczestniczył przedstawiciel Starostwa Powiatowego w Skarżysku-Kamiennej posiadający uprawnienia budowlane w specjalności drogowej. Według oceny zarządcy dróg gminnych skład Komisji pozwalał uznać te przeglądy za właściwe.* (dowód: akta kontroli str. 1156)

Wskazane przez Kierownika GNI przeglądy roczne stanowiły faktycznie okresowe kontrole stanu dróg, o których mowa w art. 20 pkt 10 ustawy o drogach. Fakt uczestniczenia w przeglądzie osoby posiadającej uprawnienia budowlane o specjalności drogowej, nie świadczy o dokonaniu przez tę osobę kontroli, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit.a ustawy – Prawo budowlane. Przeprowadzenie takiej kontroli powinno zostać potwierdzone przez złożenie podpisu na protokole przez osobę dokonującą przeglądu wraz ze wskazaniem posiadanych uprawnień. Podpisanie takiego dokumentu stanowi przyjęcie odpowiedzialności za przeprowadzenie przeglądu oraz za wydane zalecenia. W protokołach z powyższych kontroli nie określano stanu technicznego drogi, sygnalizowano jedynie co należy poprawić, ze względu na bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

3. Burmistrz nie opracował projektu planu rozwoju sieci drogowej, pomimo obowiązku wynikającego z art. 20 pkt 1 ustawy o drogach. Zgodnie z ww. przepisem do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie projektów planu rozwoju sieci drogowej oraz bieżące informowanie o tych planach organów właściwych do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. (dowód: akta kontroli str. 770)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że rozważał opracowanie planu rozwoju sieci drogowej. Biorąc jednak pod uwagę sytuację finansową, trudno było znaleźć uzasadnienie na wydatkowanie środków na opracowanie takiego dokumentu. Ponadto inwestycje prowadzone w najbliższych latach przez gminę Suchedniów będą koncentrowały się przede wszystkim na budowie sieci kanalizacji sanitarnej. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej powoduje konieczność modernizacji oczyszczalni ścieków. Te zadania, zadania oświatowe oraz remont ulicy Powstańców angażują w zasadzie cały budżet Gminy na kolejne lata. W tej sytuacji nie ma możliwości wprowadzania do budżetu nowych zadań związanych z planem rozwoju sieci drogowej, a tym samym wydatkowanie środków finansowych na opracowania planistyczne w tym zakresie byłoby nieuzasadnione i niegospodarne. (dowód: akta kontroli str. 1170)

4. Burmistrz nie ustalił numeru ewidencyjnego dla przejętego w zarząd starodroża, do czego zobowiązuje § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ewidencji. Burmistrz nie wystąpił również do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego o nadanie przejętej drodze numeru. Zgodnie z art. 10 ust. 6 ustawy o drogach oraz § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ewidencji, każda droga powinna mieć nadany numer. Numer drodze gminnej nadaje,

stosownie do art. 10 ust. 7 pkt 2 ww. ustawy, zarząd województwa, który prowadzi rejestr numerów nadanych drogom powiatowym i gminnym (§ 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie ewidencji). Zgodnie z § 18 ust. 3 tego rozporządzenia, aktualizowania rejestru numerów nadanych drogom zarząd województwa dokonuje na wniosek właściwego zarządcy drogi. (dowód: akta kontroli str. 770, 1122-1123)

Krzysztof Kołda wyjaśnił m.in., że *numerów ewidencyjnych starodroża nie nadano z prozaicznego powodu ciągle licząc, że odcinek drogi zostanie przekazany innemu zarządcy.* (dowód: akta kontroli str. 1157)

5. Burmistrz, wbrew obowiązkom określonym w § 10, 11, 13 i 15 rozporządzenia w sprawie ewidencji, nie prowadził dla przejętego starodroża książki drogi, książki obiektów mostowych (dla mostu i kładki) oraz wykazu obiektów mostowych, a do 4 grudnia 2017 r. również dziennika objazdu drogi. Dziennik objazdu drogi sporządzony został niezgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia, ponieważ nie przewidywał podania: nazwiska i imienia kontrolującego, numeru ewidencyjnego odcinka drogi, trasy objazdu, zauważonych usterek, braków i uszkodzeń oraz ich lokalizacji, zaleceń pokontrolnych i terminu realizacji. Powyższe dokumenty stanowią elementy ewidencji drogi i obiektów mostowych, określone w § 9 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 6 rozporządzenia w sprawie ewidencji.

Urząd posiadał jedynie przekazane przez GDDKiA wraz ze starodrożem ww. elementy ewidencji drogi w postaci wydruków komputerowych. (dowód: akta kontroli str. 770)

Dariusz Miernik wyjaśnił m.in., że *sukcesywnie, w miarę posiadanych przez Gminę środków finansowych w roku 2018 założona i prowadzona będzie ewidencja dróg gminnych.* (dowód: akta kontroli str. 1161)

6. W ewidencji księgowej Urzędu nie ujęto czterech działek ewidencyjnych²⁵ przekazanych przez GDDKiA, obiektu budowlanego w postaci drogi gminnej będącej starodrożem oraz dwóch obiektów mostowych (mostu i kładki) znajdujących się w ciągu starodroża, co stanowiło naruszenie z art. 4 ust. 1, art. 17 ust. 1 pkt 1, art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁶. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. ustawy jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości stanowi, że konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla środków trwałych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych. Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Z art. 24 ust. 1 i 2 tej ustawy m.in. wynika obowiązek rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych, tj. w taki sposób aby dokonane w nich zapisy odzwierciedlały stan rzeczywisty.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 12 ustawy o rachunkowości aktywa to kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Według art. 3 ust. 1 pkt 15 lit. a ww. ustawy środkami trwałymi są rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności nieruchomości, w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki. (dowód: akta kontroli str. 51-60, 920-951)

Skarbnik Miasta i Gminy Suchedniów Urszula Nowak wyjaśniła m.in., że *w odniesieniu do trzech działek, drogi oraz mostu i kładki wydział finansowy nie otrzymał dokumentu PT, dlatego też ww. środki trwałe nie zostały wprowadzone do ewidencji księgowej środków trwałych.* Natomiast odnośnie czwartej działki Skarbnik wyjaśniła: *w przypadku działki nr*

²⁵ Działki ewidencyjne numer: 2009/1, 2010/1, 2011/1 oraz 70/3. Działki ewidencyjne numer: 2009/1, 2010/1 w księgach rachunkowych powinny być ujęte do 30 czerwca 2017 r., ponieważ od tego dnia stanowią własność województwa świętokrzyskiego.

²⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 2342, ze zm.

70/3 Gmina Suchedniów nie otrzymała z Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - Filia Terenowa w Skarżysku - Kamiennej zawiadomienia o zmianie w ewidencji gruntów dokonanej w dniu 06 czerwca 2013 r. na wniosek z dnia 24 maja 2013 r. GDDKiA Oddział w Kielcach, a dotyczącej przedmiotowej działki. (...) Pod datą 18 stycznia 2018 r. wartość działki 70/3 zostanie zaksięgowana i wprowadzona na stan środków trwałych. (dowód: akta kontroli str. 1141-1146)

Krzysztof Kołda wyjaśnił, że wymienione działki o numerach ewidencyjnych 2009/1, 2010/1 i 2011/1 zostały przekazane do Urzędu załącznikiem do pisma GDDKiA z 6 czerwca 2011 r. Zgodnie z załączonym wypisem z rejestru gruntów Skarb Państwa był jedynie władającym na zasadzie posiadacza samoistnego, zaś Urzędowi przypisano jedynie użytkowanie. Zarówno forma, jak i sposób przekazania dokumentacji budzą wątpliwość i nie spełniają wymogów formalnych, aby posługiwać się nimi w postępowaniu regulującym własność. (dowód: akta kontroli str. 1152-1153)

7. Burmistrz nie podjął działań w celu ustalenia jakie urządzenia infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego znajdują się w pasie drogowym przekazanego mu starodroża. Konsekwencją tego zaniechania mogło być nieustalenie opłaty należnej Gminie z ww. tytułu.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego²⁷ źródłami dochodów własnych gminy są wpływy z opłat innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów. Zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy o drogach za zajęcie pasa drogowego pobiera się opłatę. W przypadku drogi gminnej opłata ta stanowi dochód gminy. (dowód: akta kontroli str. 706-714)

Burmistrz wyjaśnił, m.in. że na wnioski skierowane podczas prowadzonej kontroli NIK do GDDKiA poinformowani zostaliśmy, że poprzedni zarządca nie posiada również takiego wykazu. Wobec tak zaistniałej sytuacji niezwłocznie zwrócimy się do poszczególnych zarządców bądź właścicieli sieci technicznych z prośbą o określenie czy w pasie przejętego starodroża drogi krajowej nr 7 znajdują się urządzenia będące ich własnością. (dowód: akta kontroli str. 712-714)

GDDKiA w dniu 4 stycznia 2018 r. poinformowała Urząd m.in., że przekazane dokumenty przy piśmie GDDKiA-O/Ki-P-5-ms-405-8/11 z dnia 26 kwietnia 2011 r. były oryginałami i w zasobach archiwalnych nie posiada ich kopii. (dowód: akta kontroli str. 714)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Zapewnienie bezpieczeństwa i właściwej organizacji ruchu na przejętych odcinkach dróg

Opis stanu faktycznego

Urząd dysponował, przekazaną przez GDDKiA (wraz innymi dokumentami odcinka byłej DK nr 7 od km 517+997 do km 525+986), stałą organizacją ruchu dla starodroża, zatwierdzoną przez GDDKiA 15 grudnia 2005 r. (dowód: akta kontroli str. 964)

W dniu 3 stycznia 2012 r., między gminami Skarżysko-Kamienna, Suchedniów i Łączna oraz ZDP zostało zawarte porozumienie mające na celu zmianę – poprzez wprowadzenie ograniczenia rzeczywistej masy całkowitej pojazdów – organizacji ruchu na przejętych w zarząd przez ww. gminy starodrożach, stanowiących dawną DK nr 7, tj. na odcinku pomiędzy węzłami drogi S-7 Skarżysko-Kamienna – Łączna (Zalezianka), Łączna (Zalezianka) – Skarżysko-Kamienna. W treści porozumienia wskazano, że konieczność taka zaistniała wobec narastającego zjawiska wykorzystywania dróg gminnych leżących w ciągu dawnej DK nr 7 przez pojazdy ciężkie w ruchu tranzytowym oraz braku w budżetach ww. gmin środków na utrzymywanie dróg obciążonych takim ruchem. Koszty opracowania projektu zmiany stałej organizacji ruchu ponosić miały, w równych częściach, wszystkie strony porozumienia. Aneks z 2 lutego 2012 r. ustalono, że z uwagi na fakt, iż projekt nie

²⁷ Dz.U. z 2017 r. poz. 1453, ze zm.

przewiduje zmian organizacji ruchu na drogach powiatowych koszty te (wynoszące 12,0 tys. zł brutto) podzielone będą wyłącznie między gminy, zaś jako zadania ZDP wskazano: koordynację współpracy wszystkich stron w zakresie przygotowania i opracowania projektu, prowadzenie rozmów (z Policją, marszałkiem województwa i GDDKiA) w zakresie wspólnych uzgodnień dotyczących projektu, organizowanie stałych spotkań przedstawicieli gmin z wykonawcą projektu, ustalenia rodzaju oznakowania na poszczególnych odcinkach drogi oraz bieżące monitorowanie kształtu zmian wprowadzanych w organizacji ruchu. (dowód: akta kontroli str. 337-342)

W Projekcie stałej organizacji ruchu – Ograniczenie tonażu pojazdów poruszających się po drodze gminnej (dawnej drodze krajowej nr 7) na odcinku od Zalezianki do Skarżyska-Kamiennej – etap II Gmina Suchedniów (opracowanym na zlecenie ZIKiB i odebranym przez jego kierownika 23 marca 2012 r.) przewidziano ustawienie:

- w obrębie (zlokalizowanego w km 520+623 starodroża) skrzyżowania z będącą drogą wojewódzką nr 751 (dalej: DW nr 751) ul. Mickiewicza oraz drogą powiatową nr 0594T, tj. ul. Zagórską w Suchedniowie – czterech znaków B-5 (zakaz wjazdu samochodów ciężarowych), z podaniem masy całkowitej pojazdu 12t wraz z tabliczkami z napisem „Nie dotyczy ruchu lokalnego”;
- przed ww. skrzyżowaniem, czterech – uprzedzających o występującym za nim zakazie wjazdu samochodów ciężarowych o masie 12t – uzupełniających znaków F-6, z czego: dwa zaprojektowano przy drogach krzyżujących się ze starodrożem (jeden przy DW nr 751 i jeden przy drodze powiatowej nr 0594T), zaś pozostałe dwa – przy starodrożu (jeden przy jezdni w kierunku Krakowa – między km 520+521 a km 520+557, drugi przy jezdni w kierunku Warszawy – ok. km 520+721). (dowód: akta kontroli str. 343-345, 358, 381-382)

Stosownie do wymogów wynikających z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem²⁸ (dalej: rozporządzenie w sprawie zarządzania ruchem), projekt został zatwierdzony w dniu 2 marca 2012 r. przez starostę skarżyskiego, który jako przewidywany termin wprowadzenia zmian w organizacji ruchu wskazał drugą połowę marca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 354)

W odniesieniu do skrzyżowania z DW nr 751 starosta posiadał opinie, o których mowa w § 7 ust. 2 pkt 1 i 5 ww. rozporządzenia, tj. odpowiednio komendanta wojewódzkiego Policji (z 19 lutego 2012 r.) oraz zarządzającego ruchem na tej drodze marszałka województwa świętokrzyskiego (z 23 lutego 2012 r.). Projekt, zgodnie z § 6 ust. 2, został zatwierdzony (22 marca 2012 r.) przez członka Zarządu Województwa Świętokrzyskiego (z upoważnienia marszałka). W zakresie skrzyżowania z drogą powiatową nr 0594T brak było, wymaganych przez § 7 ust. 2 pkt 2 i 5, opinii odpowiednio komendanta powiatowego Policji oraz starosty skarżyskiego. (dowód: akta kontroli str. 350-352)

Nawierzchnia starodroża utrzymana była w dobrym stanie technicznym. Nieznaczne pęknięcia, spękania lub ubytki występowały w miejscach łączenia dróg bocznych ze starodrożem w następujących miejscach: ul. Kopalniana, ul. Zagórska, ul. Kościuszki, ul. Mickiewicza. Zieleń przydrożna nie ograniczała widoczności znaków drogowych i użytkowników dróg na zakrętach i łukach jezdni. Rowy odwadniające w wielu miejscach były niewykoszone i niedrożne, a przepusty pod zjazdami na tereny prywatne częściowo lub całkowicie zatkane. (dowód: akta kontroli str. 1114-1120)

W grudniu 2016 r. został przeprowadzony przegląd rozszerzony obiektu mostowego (JNI 05270004) położonego na starodrożu na km 522+430. W raporcie z przeglądu wskazano, że obiekt może być użytkowany, pod warunkiem wykonania wnioskowanych zaleceń oraz robót wymienionych w wykazie potrzeb do planu bieżącego utrzymania i remontów. Na obiekcie należy utrzymać ograniczenie nośności do 30 ton, przy jednoczesnej obserwacji rozwoju zarysowań skrajnych dźwigarów części środkowej przęsła. Rysy wzdłużne na dźwigarach skrajnych oraz silnie skorodowane zbrojenie stanowią podstawę do zmniejszenia nośności obiektu - należy bezwzględnie wykonać ekspertyzę dźwigarów wraz z określeniem metody

²⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 784.

naprawy uszkodzeń. Również stan techniczny kładki dla pieszych położonej wzdłuż mostu był niezadawalający, ze względu na wegetację roślin, wrastanie roślin w płaszczyznę betonową stożka, zniszczone schody dla obsługi obiektu oraz nieuregulowaną przestrzeń pod mostem. (dowód: akta kontroli str. 847-882)

Do dnia 15 stycznia 2018 r. (data badania tego zagadnienia przez NIK) nie wykonano ww. ekspertyzy.

W toku oględzin przeprowadzonych w dniu 15 stycznia 2018 r. stwierdzono, że w konstrukcji mostu widoczne były pęknięcia pierwszego dźwigara (od strony prawej w kierunku Skarżyska-Kamiennej) oraz ślady korozji dołu barierki. Schody z drogi pod most (przed i za mostem), po stronie prawej w kierunku Skarżyska-Kamiennej, zarośnięte były roślinnością. Schody za mostem były w bardzo złym stanie technicznym (zapadnięte). (dowód: akta kontroli str. 1121)

W dniu 15 stycznia 2018 r., na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK, kontroler poinformował Burmistrza, że stan mostu, kładki (przez rzekę Łosienicę) oraz schodów znajdujących się za mostem po prawej stronie jezdni, w kierunku Skarżyska-Kamiennej stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia użytkowników.

Następnego dnia Burmistrz poinformował, że zostało zamknięte dojście górne (od strony chodnika) do uszkodzonych schodów, a w najbliższym czasie zostanie zlecone wykonanie zalecanej ekspertyzy.

O powyższej sytuacji poinformowano również Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Skarżysku-Kamiennej (dalej: PINB), który wyznaczył na dzień 2 lutego 2018 r. kontrolę mostu i kładki. W dniu 6 lutego 2018 r. PINB wszczął postępowanie administracyjne w sprawie stanu technicznego mostu wraz z kładką przez rzekę Łosienicę. (dowód: akta kontroli str. 1136-1140)

Stwierdzone podczas objazdu drogi przeprowadzonego przez pracowników Urzędu w dniu 18 maja 2017 r. nierówności chodnika, braki odpływu wody z chodnika oraz niedrożności cieków betonowych nie zostały usunięte do dnia 29 grudnia 2017 r., tj. do dnia dokonania oględzin starodroża. (dowód: akta kontroli str. 832-841, 1114-1120)

Oznakowanie pionowe i poziome drogi, poza wyjątkami przedstawionymi w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*, było zgodne z obowiązującą organizacją ruchu oraz wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach²⁹.

Chodniki wzdłuż starodroża w kilku miejscach były uszkodzone. (dowód: akta kontroli str. 1114-1120)

Urząd dwukrotnie zawiadomił Komisariat Policji w Suchedniowie o zniszczeniach znaków drogowych i wiat autobusowych. Policja poinformowała Urząd o niewykryciu sprawcy zniszczenia znaków. Natomiast Prokuratura Rejonowa w Skarżysku-Kamiennej odmówiła wszczęcia dochodzenia w sprawie zniszczenia wiat autobusowych, wobec stwierdzenia, że czyn nie zawierał znamion czynu zabronionego (ze względu na niską wartość). (dowód: akta kontroli str. 1124-1135)

W pasie drogowym nie umiejscowiono reklam oraz urządzeń świetlnych, niestanowiących elementów organizacji ruchu, wysyłających sygnały świetlne o dużym natężeniu, które mogłyby rozpraszać kierowców. (dowód: akta kontroli str. 1114-1120)

KPP poinformowała, że po wybudowaniu drogi ekspresowej liczba wypadków i kolizji na starodrożu uległa znacznemu zmniejszeniu. W latach 2009-2010, poprzedzających oddanie jej do użytkowania, na starodrożu doszło odpowiednio do 12 i 19 wypadków, w wyniku których ranne zostały 18 i 24 osoby oraz doszło do 62 i 54 kolizji. W każdym roku była jedna ofiara śmiertelna. W kolejnych latach liczba wypadków nie przekraczała rocznie czterech (jeden był śmiertelny), a liczba rannych 10 osób³⁰, natomiast liczba kolizji wynosiła od 11 do 17³¹. O ile

²⁹ Dz. U. Nr 220, poz. 2181, ze zm.

³⁰ W 2011 r. 10 osób, w 2012 r. – 8 osób, w 2013 r. – 4 osoby, w 2014 r. – 5 osób, w 2015 r. – 2 osoby, w 2017 r. – 5 osób, w 2017 r. – 3 osoby.

ogólny poziom bezpieczeństwa na starodrożu uległ widocznej poprawie, to liczba zdarzeń drogowych na skrzyżowaniu z ulicami Mickiewicza i Zagórką utrzymywała się w latach 2011-2017 na niemal stałym poziomie. Corocznie dochodziło tam do 1-2 wypadków³² (tak jak w latach 2009-2010) oraz 2-4 kolizji (w 2009 r. było ich pięć, a w 2010 r. jedna). (dowód: akta kontroli str. 391,393)

Urząd nie dysponował danymi o liczbie wypadków i kolizji na starodrożu, wobec czego nie były prowadzone analizy pod kątem ewentualnych zmian organizacji ruchu w celu poprawy bezpieczeństwa. (dowód: akta kontroli str. 7-42)

Datowanymi na 3 lutego 2012 r. pismami naczelnik Wydziału Ruchu Drogowego KPP informował ZDP i Oddział Dróg w Departamencie Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego (dalej: UMWS), że z analizy zagrożenia w ruchu drogowym w latach 2007-2011 wynika, iż na skrzyżowaniu ulic Mickiewicza i Zagórskiej z ul. Kielecką (dawna DK 7) doszło do 22 zdarzeń drogowych (w tym ośmiu wypadków), w których rannych zostało 15 osób. Wskazywał jednocześnie, że skrzyżowanie charakteryzuje się dużym natężeniem ruchu drogowego, a usytuowanie tego odcinka drogi, mała widoczność oraz mylne odczucie jadących DW nr 751, po zjeździe z drogi S-7, że jadą drogą z pierwszeństwem przejazdu powodują wzrost realnego zagrożenia w tym miejscu, gdzie kierujący nagle wykonują manewr hamowania. W związku z powyższym stwierdził, że zasadnym byłoby ustawienie na ww. dojazdach do starodroża aktywnego znaku B-20 „STOP”, który ze znacznej odległości będzie sygnalizował o zbliżającym się skrzyżowaniu. W odpowiedzi z 13 marca 2012 r. dyrektor ww. departamentu UMWS poinformował, że po przeprowadzeniu (28 lutego 2012 r.) wizji w terenie komisja stwierdziła, iż oznakowanie skrzyżowania jest prawidłowe, zaś dla lepszej widoczności należy ustawić znak B-20 wykonany z folii fluorescencyjnej, a na jezdni przed linią P-12 wymalować napis „STOP”. Jak podał komisja uznała również, że z uwagi na nową organizację ruchu wynikającą z oddania do użytku drogi krajowej S-7 skrzyżowanie należy poddać obserwacji ruchu i po tej analizie podjąć decyzję o ustawieniu aktywnego znaku B-20. (dowód: akta kontroli str. 517-521)

Pismem z 28 sierpnia 2012 r., w związku z występującymi na ww. skrzyżowaniu wypadkami, ówczesny Burmistrz zwrócił się do marszałka województwa świętokrzyskiego oraz starosty skarżyskiego o rozważenie możliwości zmiany organizacji ruchu w tym miejscu, poprzez budowę ronda lub sygnalizacji świetlnej. Jak zaznaczył liczba wypadków nie zmniejszyła się pomimo wykonania dodatkowego oznakowania pionowego i poziomego.

W dniu 7 września 2012 r. do UMiG wpłynęło (datowane na 29 sierpnia 2012 r.) pismo posła na Sejm RP, dotyczące podjęcia działań zapewniających bezpieczeństwo kierowcom korzystającym z ww. skrzyżowania. Wskazano, że miejsce to jest wyjątkowo niebezpieczne, a z uzyskanych od ekspertów GDDKiA informacji jednoznacznie wynika, że najwłaściwszym rozwiązaniem byłoby wybudowanie ronda.

W dniu 13 września 2012 r., z inicjatywy Burmistrza, w Urzędzie odbyło się poświęcone organizacji ruchu na ww. skrzyżowaniu spotkanie, w którym uczestniczyli przedstawiciele: Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich (dalej: ŚZDW), starosty skarżyskiego, KPP, ZDP oraz ZIKiB. Obecni stwierdzili m.in., że skrzyżowanie oznakowane jest prawidłowo, a dla poprawy bezpieczeństwa ŚZDW zamontuje dodatkowo na ul. Mickiewicza i ul. Zagórskiej pulsacyjny znak „STOP”. O ustaleniach Burmistrz poinformował panią poseł. (dowód: akta kontroli str. 398-405)

Umową z 24 kwietnia 2015 r. gmina Suchedniów zobowiązała się do udzielenia województwu świętokrzyskiemu w 2016 r. pomocy finansowej w postaci dotacji celowej w kwocie 200 tys. zł na opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 751 Suchedniów – Ostrowiec Świętokrzyski. Na odcinku od km 0+000 do km 6+530 na terenie Gminy Suchedniów”, obejmującego m.in. przebudowę skrzyżowania dawnej DK 7 z ulicami Mickiewicza i Zagórką. W powstałej w grudniu 2016 r. dokumentacji przewidziano, że w miejscu tym zostanie zbudowane rondo. (dowód: akta kontroli str. 406-412)

³¹ W 2011 r. – 16, w 2012 r. – 17, w 2013 r. – 12, w 2014 r. – 11, w 2015 r. – 12, w 2016 r. – 22, w 2017 r. – 12.

³² W 2011 r. – 2, 2012 r. i 2013 r. – 1, w 2014 r. – 2, w 2015 r. – 1, w 2016 r. – 2, w 2017 r. 1.

W związku z powtarzającymi się kolizjami i wypadkami na ww. skrzyżowaniu, Burmistrz pismem z 19 sierpnia 2015 r. zwrócił się do dyrektora ŚZDW z prośbą o wdrożenie – do czasu docelowego rozwiązania bezkolizyjności skrzyżowania – działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego w tym rejonie miasta. Zauważył m.in., że ponieważ jest to newralgiczny punkt drogowy sprawa wymaga zdecydowanej reakcji ze strony służb drogowych i poprosił o pilną reakcję. W kolejnym piśmie (z 10 sierpnia 2017 r.) informował ŚZDW o nadesłanym do UMiG zgłoszeniu dotyczącym niewystarczającego oznakowania wjazdu na skrzyżowanie od strony DW nr 751 (ul. Mickiewicza), apelując o realizację w możliwie najbliższym czasie inwestycji obejmującej budowę ronda. Ponadto, pismem z 29 sierpnia 2017 r., prosił marszałka województwa świętokrzyskiego o ujęcie w budżecie na 2018 r. środków na to zadanie. W odpowiedzi z 5 października 2017 r. wicemarszałek województwa stwierdził: (...) *z uwagi na ograniczony budżet na chwilę obecną nie jest możliwa realizacja wszystkich zgłaszanych postulatów. Znaczna część inwestycji podlega negocjacjom i jest rozpatrywana do realizacji w latach późniejszych, w miarę posiadanych środków finansowych i pozyskiwania dodatkowych.* (dowód: akta kontroli str. 416-422)

Decyzją z 30 czerwca 2017 r. wojewoda świętokrzyski wydał zezwolenie na realizację inwestycji drogowej obejmującej przebudowę dawnej DK 7 z ul. Mickiewicza i ul. Zagórską. Z informacji uzyskanych od ŚZDW wynika, że jej rozpoczęcie przewidziane jest na 2019 r. (dowód: akta kontroli str. 665-688)

W piśmie z 19 kwietnia 2013 r., którym ówczesny Burmistrz Tadeusz Bałchanowski – na prośbę GDDKiA – zaopiniował pozytywnie przebieg starodrożem stałego objazdu dla odcinków międzywęzłowych dróg ekspresowych S7 i S74, zawarł następującą uwagę: *Ze względu na ograniczone środki finansowe nie możemy zagwarantować bezpiecznej przejeżdżalności w okresie jesienno-zimowym, w związku z czym proponujemy, aby w takich przypadkach do poprawy przejeżdżalności użyć sprzętu pracującego na drodze krajowej S7.* (dowód: akta kontroli str. 423-426)

Od 24 listopada 2011 r. Urząd posiadał polisę ubezpieczeniową, której zakres obejmował m.in. szkody wyrządzone w związku z administrowaniem i posiadaniem dróg (w tym starodroża), chodników, małej architektury oraz innej infrastruktury znajdującej się na drogach i ulicach. Z polisy nie wypłacano odszkodowań związanych z niewłaściwym stanem starodroża bądź jego oznakowania. (dowód: akta kontroli str. 427-483)

Od czasu przejęcia starodroża przez gminę Suchedniów do Urzędu wpłynęło 39 wniosków o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego. Z analizy dokumentacji trzech postępowań zakończonych wydaniem decyzji zezwalających na zajęcie pasa drogowego (dwóch związanych z wykonaniem zjazdów publicznych, jednej związanej z budową zjazdu na parking) wynika, że zarządca starodroża wykonywał zadania z zakresu koordynacji robót w pasie drogowym. Wszystkie trzy wnioski o wydanie zezwolenia zawierały elementy wskazane w § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego³³. Do obydwu wniosków dotyczących zjazdu publicznego – z uwagi na wpływ zajęcia pasa na ruch drogowy i/lub ograniczenie widoczności na drodze – załączony był, stosownie do wymogu określonego w § 1 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, zatwierdzony przez Policję oraz starostę skarżyskiego projekt tymczasowej organizacji ruchu, ustalający sposób zabezpieczenia robót zgodnie z wymogami bezpieczeństwa ruchu drogowego. W zezwoleniach zawarto niezbędne informacje, wskazane w § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia. (dowód: akta kontroli str. 484-515, 708-711, 907-909)

W okresie objętym kontrolą starosta skarżyski – w ramach dokonywanych objazdów/lustracji dróg (powiatowych i gminnych) na terenie powiatu skarżyskiego – przeprowadzał kontrolę, o której mowa w § 12 ust. 5 rozporządzenia w sprawie zarządzania ruchem, tj. kontrolę prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń

³³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1264.

bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych na tych drogach³⁴. W protokołach/notatkach brak było uwag dotyczących stanu organizacji ruchu na starodrożu. (dowód: akta kontroli str. 696-699, 771-845)

Z analizy dokumentacji skarg i wniosków ujętych w prowadzonym w latach 2011-2017 przez UMiG rejestrze wynika, że poza niżej opisanymi pismami z Policji i wnioskiem radnej, w okresie tym nie wpływały skargi ani wnioski dotyczące niewłaściwego stanu starodroża, poprawy/zmiany jego oznakowania, organizacji ruchu, niewłaściwego zabezpieczenia prowadzonych robót, urządzeń zlokalizowanych w pasie drogowym. (dowód: akta kontroli str. 516)

W dniu 5 lutego 2016 r. do UMiG wpłynęła interpelacja, w której radna Gminy w związku z prośbą mieszkańców Ostojowa zwróciła się do Burmistrza o podwyższenie z 50 km/h do 70 km/h ograniczenia prędkości na odcinku starodroża biegnącym przez tą miejscowość. Zastępca Burmistrza rozpatrzył wniosek odmownie, wskazując że starodroże przebiega w terenie zabudowanym, w 2015 r. doszło na nim do trzech wypadków, w których zginęła jedna osoba a dwie zostały ranne. Zauważył również, że przejazd całym ośmiokilometrowym odcinkiem z prędkością 70 km/h może skrócić czas przejazdu tylko o 2 minuty i 45 sekund, a dla kierowców chcących przejechać szybciej istnieje alternatywna droga ekspresowa S-7. Dodatkowo w okresie letnim na drodze występuje większe natężenie ruchu rowerowego, co przy podwyższonej prędkości pojazdów może obniżyć bezpieczeństwo. W kolejnej – podpisanej przez 132 mieszkańców – interpelacji w tej sprawie, wskazano m.in., że celem wnioskodawców nie jest zmniejszenie bezpieczeństwa ani skrócenie czasu przejazdu, ale ograniczenie karalności mandatami za przekraczanie prędkości. W dniu 16 marca 2016 r. interpelację przekazano do starosty skarżyskiego, który pismem z 4 kwietnia 2016 r. negatywnie zaopiniował wniosek mieszkańców. Wskazał, że wprowadzona na starodrożu jeszcze przez GDDKiA organizacja ruchu to typowy przykład drogi ruchu uspokojonego – przewężenia jezdni, zmiany kierunku osi pasów ruchu, obszary wyłączone z ruchu i azyle dla pieszych wymuszają spowolnienie ruchu, a taka infrastruktura nie jest przeznaczona dla prędkości 70 km/h i większych. (dowód: akta kontroli str. 642-648)

Według informacji uzyskanych z KPP, od czasu przejścia starodroża przez gminę Suchedniów do końca 2017 r. Policja nie otrzymywała żadnych sygnałów dotyczących jego niewłaściwego stanu, konieczności poprawy i zmiany oznakowania lub organizacji ruchu. W ww. okresie naczelnik Wydziału Ruchu Drogowego KPP dwukrotnie występował do UMiG o podjęcie działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu. W pierwszym piśmie (z 26 listopada 2012 r.) – informując, że podczas lustracji dawnej DK 7 stwierdzono zanieczyszczenie przejść dla pieszych z azylami, co sprawia nieczytelność znaków drogowych dla kierujących pojazdami i może powodować sytuacje niebezpieczne i zagrażające uczestnikom ruchu drogowego – prosił o oczyszczenie tych miejsc. W drugim piśmie (z 23 lipca 2013 r.) wskazał, że pobocza na całej długości starodroża porośnięte są wysoką trawą i krzakami, które ograniczają pole widzenia kierowcom dojeżdżającym do dawnej DK 7 i zwrócił się o wycięcie zarośli w rejonach skrzyżowań, w celu poprawy widoczności i podniesienia poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego. (dowód: akta kontroli str. 517-518, 522-524)

W związku z pierwszym z ww. wniosków KPP niezwłocznie uporządkowano przejścia dla pieszych i oczyszczono ich oznakowanie. Natomiast na drugim wniosku z KPP sporządzono adnotację, że *pobocza wykaszane są sukcesywnie przez pracowników GRP. Brak środków finansowych uniemożliwia zlecenie tych robót i wykonanie w ciągu kilku dni.* (dowód: akta kontroli str. 524a-524b)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W wyniku oględzin starodroża stwierdzono niewłaściwy stan lub braki w oznakowaniu pionowym i poziomym, w stosunku do obowiązującej organizacji ruchu, a mianowicie:

³⁴ W latach 2014-2016 kontrola taka przeprowadzana była dwa razy do roku, zaś w 2017 r. jeden raz. Przed okresem objętym kontrolą w latach 2011-2012 służby starosty skarżyskiego dokonywały przedmiotowej lustracji raz do roku, natomiast w 2013 r. nie została ona przeprowadzona.

- brak znaków C-9³⁵, U-5a³⁶, A-16³⁷;
- wyblakłe znaki pionowe: A-16, A-17³⁸, A-30³⁹, B-20⁴⁰, T-16⁴¹;
- zastąpienie znaków aktywnych znakami zwykłymi: pięciokrotnie D-6⁴² i również pięciokrotnie C-9 wraz z U-5a;
- przekrzywione znaki: dwukrotnie D-6, T-16, A-30, C-9;
- niewyraźne oznakowanie poziome: P-1c⁴³, P-6⁴⁴, P-9a⁴⁵, czterokrotnie P-10⁴⁶, P-14⁴⁷ oraz P-21⁴⁸;
- nieemitujący sygnałów świetlnych pulsator nad przejściem dla pieszych przed szkołą w Ostojowie;
- zastąpienie znaków U-5a znakami U-6a⁴⁹.

Stwierdzone braki i niewłaściwy stan oznakowania mogły wpływać na bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego. (dowód: akta kontroli str. 964-1120)

Z wyjaśnień Krzysztofa Kołdy wynika że brakujące oznakowanie zostało uzupełnione, wyblakłe znaki wymienione, a przekrzywione znaki ustawione prawidłowo. Wskazał również, że znaki A-30 i A-17 zdaniem zarządcy drogi są czytelne, spełniają swoją funkcję i wymiana ich będzie następować sukcesywnie. Znaki C-9 i U-5a po ich uszkodzeniach wymieniono na te same znaki tylko nieaktywne. Powyższe spowodowane zostało względami finansowymi oraz zmianą kategorii drogi z krajowej na gminną. Ponadto ograniczona została dopuszczalna prędkość pojazdów do 50 km/h, a zmniejszone natężenie ruchu spowodowało zwiększenie bezpieczeństwa. (dowód: akta kontroli str. 1150-1153)

W toku kontroli potwierdzono wymianę, uzupełnienie lub poprawę oznakowania pionowego (w zakresie deklarowanym w wyjaśnieniach) oraz naprawę pulsatora. (dowód: akta kontroli str. 1153)

2. Podczas oględzin starodroża stwierdzono nieprawidłowy jego stan techniczny w następującym zakresie:
 - uszkodzone na trzech odcinkach bariery ochronne znajdujące się wzdłuż starodroża⁵⁰;
 - uszkodzone lub zarośnięte trawą osiem odcinków chodnika⁵¹;
 - niewykoszone i niedrożne rowy odwadniające, a przepusty pod zjazdami na tereny prywatne częściowo lub całkowicie zatkane⁵²;
 - nienaprawione, od dnia 18 maja 2017 r., nierówności chodnika, brak odpływu wody z chodnika oraz niedrożność cieków betonowych, stwierdzonych podczas objazdu drogi, przeprowadzonego przez pracowników Urzędu. (dowód: akta kontroli str. 832-841, 1114-1121);

Krzysztof Kołda m.in. wyjaśnił m.in., że:

- naprawy barier zostały wykonane;

³⁵ Nakaz jazdy z prawej strony znaku.

³⁶ Słupek przeszkodowy.

³⁷ Przejście dla pieszych.

³⁸ Dzieci.

³⁹ Inne niebezpieczeństwo.

⁴⁰ Stop.

⁴¹ Tabliczka wskazująca miejsce wyjazdu pojazdów uprzywilejowanych wskazanych na tabliczce.

⁴² Przejście dla pieszych.

⁴³ Linia pojedyncza przerywana – wydzielająca.

⁴⁴ Linia ostrzegawcza.

⁴⁵ Strzałka naprowadzająca w lewo.

⁴⁶ Przejście dla pieszych.

⁴⁷ Linia warunkowego zatrzymania złożona z prostokątów.

⁴⁸ Powierzchni wyłączonych z ruchu.

⁴⁹ Tablica kierująca.

⁵⁰ Na odcinkach od 520+791 do 520+828, od 520+710 do 520+729 i wyjazdu z ul. Słowackiego.

⁵¹ Pomiędzy ul. Koszykową a szkołą w Ostojowie, na wysokości posesji nr 51, 53, 61, na wysokości sklepu Tesco, około kilometra 520+721, dojście do przejścia na pasach w okolicy ul. Kościuszki, od ul. Kościuszki do ul. Słowackiego i dalej w kierunku ul. Mickiewicza.

⁵² Pomiędzy ul. Koszykową a szkołą w Ostojowie, od ulicy Kopalnianej w kierunku centrum do wysokości posesji nr 51, od ulicy Zagórskiej w kierunku ulicy Kościuszki.

- odcinkowe deformacje nawierzchni chodników spowodowane zostały osiadaniem pod nimi gruntu;
- porosty roślinne powstały przede wszystkim w miejscach rozszczelnienia spoin, w miejscach osuwania skarp. Spowodowane jest to również małym natężeniem ruchu pieszego;
- rowy przydrożne były wykaszane;
- niewykonanie pełnego zakresu robót zalecanych do wykonania podczas przeglądu okresowego drogi w 2017 r. spowodowane zostało brakiem środków finansowych przeznaczonych na ten cel. (dowód: akta kontroli str. 1150-1153)

Burmistrz wyjaśnił m.in.: *w dniu objęcia przeze mnie funkcji burmistrza Gmina Suchedniów znajdowała się w bardzo złej sytuacji finansowej. Zagrożona była płynność finansowa, występowały trudności z terminowym regulowaniem zobowiązań. Z tego też powodu w całym zakresie działalności gminy występowało niedofinansowanie i degradacja majątku, w tym także w zakresie infrastruktury drogowej, która była niedoinwestowana i zdegradowana. Starodroże drogi krajowej nr 7 na tle pozostałej sieci dróg gminnych jest w najlepszym stanie jeżeli chodzi o stan techniczny oraz bieżące utrzymanie. Od 2014 roku podjąłem działania zmierzające do zmiany tego stanu rzeczy. Gmina odzyskała płynność finansową. (...) Biorąc pod uwagę skalę wcześniejszych zaniedbań i występujących potrzeb uważam, że zrobione zostało bardzo wiele jeżeli chodzi o poprawę stanu infrastruktury drogowej, a stwierdzone w trakcie kontroli usterki w postaci miejscowego uszkodzenia czy też przyrostu trawy mogą być zrealizowane w dalszej kolejności.* (dowód: akta kontroli str. 1168-1171)

3. Burmistrz nie zlecił ekspertyzy dźwigarów mostu na starodrożu wraz z określeniem metody naprawy uszkodzeń. Wykonanie ekspertyzy zostało bezwzględnie zalecone w raporcie z przeglądu rozszerzonego obiektu mostowego z grudnia 2016 r. Zalecono również obserwację rozwoju zarysowań skrajnych dźwigarów części środkowej przęsła. W raporcie z przeglądu rozszerzonego kładki dla pieszych położonej wzdłuż mostu wskazano m.in., że stan techniczny był niezadawalający, ze względu na wegetację roślin, wrastanie roślin w płaszcz betonowy stożka, zniszczone schody dla obsługi obiektu oraz nieuregulowaną przestrzeń pod mostem. (dowód: akta kontroli str. 847-882)

Niewłaściwy stan techniczny potwierdzono w wyniku oględzin przeprowadzonych w dniu 15 stycznia 2018 r. Stwierdzono, że w konstrukcji mostu widoczne były pęknięcia pierwszego dźwigara (od strony prawej w kierunku Skarżyska-Kamiennej) oraz ślady korozji dołu barierki. Schody z drogi pod most (przed i za mostem), po stronie prawej w kierunku Skarżyska-Kamiennej, były zarośnięte roślinnością. Schody za mostem były w bardzo złym stanie technicznym (zapadnięte). (dowód: akta kontroli str. 1120-1121)

Następnego dnia Burmistrz poinformował m.in., że *przebiegające na bieżąco obserwacje konstrukcji układu nośnego nie wskazują na zwiększanie się rys i spękań. Ponadto w dniu dzisiejszym zamknięte zostało dojście (górne) od strony chodnika do uszkodzonych poprzez napływ wód i osunięcie nasypu skarpy schodów terenowych. (...) Niemniej jednak w najbliższym czasie zlecę wykonanie zalecanej ekspertyzy, a po jej otrzymaniu przystąpię do realizacji wskazanych w niej robót związanych z odpowiednim i bezpiecznym utrzymaniu obiektu mostowego i kładki. Przedłożył również wyjaśnienia złożone przez specjalistę, który sporządził raporty z przeglądów rozszerzonych mostu i kładki. Wyjaśnił on m.in.: po dokonaniu obliczeń nośności obiektu z uwzględnieniem poszerzenia wykonanego w 1962 r. mającego wpływ na rozkład sił i układ pasów ruchu oraz możliwego wpływu przedmiotowego zarysowania, ustalono dopuszczalną wartość obciążenia na nie większą niż 30 ton z zastrzeżeniem jednoczesnej obserwacji bieżącej rozwoju zarysowań skrajnych dźwigarów części środkowej przęsła. Celem zaleconej ekspertyzy w głównej mierze było ustalenie możliwości i metod naprawczych przedmiotowych uszkodzeń, które mogłyby spowolnić jego degradację w ujęciu trwałościowym całego obiektu (część środkowa projektowana w 1936r. - na czas przeglądu 80-letniego). Należy zwrócić uwagę, że na przedmiotowym odcinku drogi obowiązuje ograniczenie do 12 t masy całkowitej pojazdu, tj. 2,5 razy niższe od zaleconego.* (dowód: akta kontroli str. 1136-1138)

Ocena częściowa

Opis stanu
faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Nadzór nad jednostkami i komórkami organizacyjnymi zarządzającymi drogami

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu nadzór nad działalnością jednostek i komórek organizacyjnych zarządzających drogami gminnymi – tj. ZIKiB, BI oraz GNI – należał do Zastępcy Burmistrza. Od 21 listopada 2010 r. funkcję tą sprawował Stanisław Kania, natomiast od 3 grudnia 2014 r. pełni ją Dariusz Miernik, który nadto w okresie od 1 maja do 14 czerwca 2015 r. oraz w pierwszym półroczu 2017 r. bezpośrednio kierował GNI. (dowód: akta kontroli str. 125-132, 223-224, 253, 280, 291-292)

Zarządzeniem nr 77/2009 z 31 grudnia 2009 r., wydanym, na podstawie art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵³, *celem zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej*, Burmistrz ustalił zasady rejestrowania procedur kontroli zarządczej w UMiG. W zarządzeniu przewidziano, że wprowadza się je w formie zarządzeń Burmistrza, a każda niezwłocznie podlega rejestracji w rejestrze prowadzonym przez sekretarza Gminy, według wzoru stanowiącego załącznik do zarządzenia. W zarządzeniu nr 78/2009 Burmistrza z 31 grudnia 2009 r. w sprawie zasad i wyznaczania celów Gminy Suchedniów oraz zasad monitorowania ich osiągnięcia – wydanym na podstawie art. 69 ustawy o finansach publicznych oraz Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej⁵⁴ – zapisano m.in., że: jako podstawowe cele stałe (misje) Gminy Urząd realizuje zadania i kompetencje Burmistrza (tj. zadania własne gminy, zadania zlecone ustawowo z zakresu administracji rządowej oraz zadania przyjęte w drodze porozumień administracyjnych); podstawowe funkcje okresowe wyznaczane są w przyjętych okresach planowania – tj. rocznym (obejmującym wykaz zadań ujętych w budżecie Gminy) oraz czteroletnim (objętym *Wieloletnią Prognozą Finansową*) – a każda z nich realizowana jest przez wykonywanie określonych zadań; za realizację zadań wskazanych w ich zakresach obowiązków odpowiadają kierownicy wydziałów, którzy do 15 października każdego roku przedstawiają Burmistrzowi propozycję celów szczegółowych lub zadań w celu ujęcia ich do budżetu lub WPF (na kolejny rok budżetowy), zaś na koniec półrocza oraz roku sporządzają i przedkładają Burmistrzowi sprawozdanie z ich realizacji.

Z analizy treści wybranych – ujętych w *Rejestrze procedur kontroli zarządczej UMiG* – dokumentów (m.in. regulaminów organizacyjnych⁵⁵, regulaminów kontroli wewnętrznej) wynika, że UMiG nie posiadał sformalizowanych procedur w zakresie zarządzania ryzykiem (identyfikacją ryzyka, analizą ryzyka, reakcją na ryzyko). Nie opracowano i nie wdrożono także pisemnych procedur dla zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem drogami. W badanym okresie nie zostały zidentyfikowane ryzyka dotyczące zarządzania drogami, w tym przejętym starodrożem (utrzymaniem, prowadzeniem ewidencji, wydawaniem decyzji). (dowód: akta kontroli str. 545-579)

W ramach niniejszej kontroli w obszarach dotyczących zarządzania starodrożem i jego utrzymania oraz zapewnienia bezpieczeństwa ruchu stwierdzono istotne nieprawidłowości (wymienione w sekcjach *Ustalone nieprawidłowości*), które miały znaczenie dla oceny wykonywania kontroli zarządczej w badanym zakresie.

Burmistrz, odnosząc się do przyczyn braku pisemnych procedur zarządzania ryzykiem oraz procedur dla zadań z zakresu nadzoru nad zarządzaniem drogami (w tym starodrożem), stwierdził m.in., że mimo braku sformalizowanych zasad w tym zakresie *zarządzanie ryzykiem w Gminie było wykonywane i polegało na systematycznych roboczych spotkaniach, na których uzgadniane były cele i bieżące sprawy; terminowość i problemowość realizacji celów przyjętych w dokumentach do realizacji. (...) kierownicy poszczególnych komórek*

⁵³ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077.

⁵⁴ Dz. Urz. Min. Finansów Nr 15, poz. 1240.

⁵⁵ Tj. regulaminów wprowadzonych uchwałą Rady Miejskiej w Suchedniowie nr 80/VIII/99 z dnia 8 grudnia 1999 r., następnie zarządzeniami Burmistrza: nr 10/2013 z dnia 12 lutego 2013 r. (ze zmianami) i nr 0050.28.2015 z dnia 2 kwietnia 2015 r. (ze zmianami).

organizacyjnych przedstawiali (...) ewentualne ryzyka, które miałyby wpływ na realizację celów i zadań przyjętych do wykonania. Na tej podstawie wybrane zostały zadania do realizacji w pierwszej kolejności, tzn. takie, które niosły największe ryzyko dla Gminy (...). Bieżąca, merytoryczna kontrola wykonywana jest nieomal codziennie. Z dotychczasowej praktyki jasno wynika, że wszystkie cele i zadania przyjęte do realizacji, były w pełni wykonane, a zatem zostały osiągnięte zakładane misje Gminy. Jednocześnie po przeanalizowaniu dotychczasowej praktyki rozważam propozycję sformalizowania zasad procesu zarządzania ryzykiem, celem zapewnienia ich przestrzegania przez wszystkich pracowników zaangażowanych w proces zarządzania ryzykiem w jednostce. (dowód: akta kontroli str. 1188-1191)

Do końca 2017 r. w Urzędzie nie prowadzono audytu wewnętrznego. W związku z osiągnięciem przez budżet Gminy, we wrześniu 2017 r., obligujących do podjęcia audytu wielkości, o których mowa w art. 274 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, Burmistrz zlecił umową z 11 października 2017 r. prowadzenie (na okres 12 miesięcy) audytu w UMiG oraz jednostkach organizacyjnych Gminy. (dowód: akta kontroli str. 525-534)

Pismem z dnia 21 listopada 2017 r., przekazując „Kwestionariusz oceny potrzeb audytu na 2018 rok”, audytor zwrócił się do kadry zarządzającej Urzędu (tj. Burmistrza, Zastępcy Burmistrza, Sekretarza oraz Skarbnika) z prośbą o nadanie priorytetów obszarom ryzyka wskazanym w tym kwestionariuszu i/lub wskazanie zagadnień, które mogłyby być przedmiotem zadań doradczych w 2018 r. oraz wskazanie obszarów działalności Urzędu, które powinny zostać poddane audytowi, a nie zostały uwzględnione przez audytora. Wszystkie ww. osoby poziom ryzyka w obszarze wykonywania kontroli zarządczej w UMiG oceniły jako średni. Żadna z nich nie wskazała jakichkolwiek, nieuwzględnionych przez audytora, obszarów działalności Urzędu, które powinny być objęte audytem. Również według przeprowadzonej przez audytora analizy ryzyka – której wyniki stanowią część zatwierdzonego przez Burmistrza (datowanego na 31 grudnia 2017 r.) planu audytu na 2018 r. – dla wykonywania kontroli zarządczej w Urzędzie poziom ryzyka jest średni. Żadne z zadań audytowych zaplanowanych na 2018 r. nie dotyczy sprawowania tej kontroli. (dowód: akta kontroli str. 535-542, 1174-1175, 1178-1187)

Z 29 kontroli zewnętrznych ujętych w książce kontroli UMiG w okresie od przejścia starodroża przez Gminę do końca 2017 r., jedna dotyczyła tej drogi. Była to przeprowadzona w dniu 12 maja 2014 r. przez PINB kontrola utrzymania ul. Warszawskiej, ul. Kieleckiej i drogi przez Ostojów. Protokół z kontroli nie został przekazany do UMiG – w książce kontroli znajduje się adnotacja „protokół do użytku wewnętrzn. PINB” opatrzoną nieczytelnym podpisem z pieczęcią Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego Jadwigi Półtorak-Berus. Uczestniczący w ww. kontroli ówczesny kierownik BI Krzysztof Kołda, w złożonych 12 marca 2015 r. – na wniosek Komisji Rewizyjnej – wyjaśnieniach na okoliczność nieprzekazania przez PINB protokołu stwierdził m.in., że dokument ten podpisał, ale go nie otrzymał, a – jak został poinformowany – pozostaje on w aktach PINB do użytku wewnętrznego. (dowód: akta kontroli str. 597-603, 631-635)

W sporządzonym 12 maja 2014 r. przez przedstawicieli PINB protokole kontroli utrzymania obiektu budowlanego (starodroża DK 7) odnotowano m.in., że – stosownie do wymogu art. 64 Prawa budowlanego – dla drogi prowadzona jest, założona w dniu 9 lutego 2005 r., książka obiektu budowlanego, osoba upoważniona do dokonywania w niej wpisów to Krzysztof Kołda, a ostatnia kontrola elementów obiektu, tj. roczna kontrola wymagana przez art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a Prawa budowlanego, miała miejsce 2 marca 2011 r. Przedstawiciele PINB nie mieli żadnych uwag dotyczących prowadzenia książki obiektu budowlanego jak również braku rocznych kontroli w latach 2012-2014. Jako stwierdzoną nieprawidłowość wskazali, że *protokół objazdu drogi z 6.05.2014 r. bez udziału osoby posiadającej właściwe uprawnienia budowlane w zakresie dróg*. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Skarżysku-Kamiennej Jadwiga Półtorak-Berus poinformowała, m.in. że po ww. kontroli nie kierowano do Burmistrza Suchedniowa jakichkolwiek zaleceń. Według przyjętych zasad protokoły z kontroli PINB sporządzane są w jednym egzemplarzu, zaś adnotacji w książce kontroli UMiG dokonała kilka miesięcy po ww. kontroli, kiedy pracownik Urzędu zgłosił się z prośbą o umieszczenie tam informacji o przyczynie niepozostawienia dokumentu w skontrolowanej jednostce. (dowód: akta kontroli str. 636-641)

Sprawy organizacji ruchu na starodrożu nie były w badanym okresie przedmiotem ocen organu nadzorującego zarządzanie ruchem na drogach (województwo świętokrzyskie) lub rozstrzygnięć tego organu w sprawach spornych dotyczących istniejącej lub projektowanej organizacji ruchu. W dniu 10 listopada 2015 r. (na prośbę z 22 października 2015 r.) Burmistrz przekazał wojewodzie kopię projektu organizacji ruchu dla dawnej DK 7 z informacją o terminie oraz przyczynach wprowadzenia zakazu wjazdu na drogę pojazdów o całkowitej masie powyżej 12 ton. Miało to związek ze skierowaną, przez mieszkańców ul. Mickiewicza w Suchedniowie, do Ministra Infrastruktury i Rozwoju prośbą o rozważenie możliwości wprowadzenia zakazu wjazdu na tę drogę samochodów ciężarowych, z przekierowaniem ich na drogę ekspresową S-7 lub – alternatywnie – na starodroże. (dowód: akta kontroli str. 649-659)

W okresie od przejęcia przez Gminę starodroża do końca 2017 r. na sesję Rady Miejskiej w Suchedniowie wpłynął jeden wniosek, dotyczący zagadnień objętych niniejszą kontrolą. Wniosek z 14 lipca 2015 r. dotyczył sporządzenia projektu uchwały pozbawiającej starodroże statusu drogi gminnej. Stosowny projekt został przygotowany, jednak 22 września 2015 r. został negatywnie zaopiniowany przez Komisję Rozwoju Gospodarczego, Ochrony Środowiska i Ładu Publicznego. Głównym powodem była obawa, że zwiększą się wydatki na drogę, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa przekazane zostałyby we władanie Gminy na zasadzie wzajemności. Na odbytej dwa dni później sesji Rady Miejskiej Burmistrz poinformował, że na temat pozbawienia dawnej DK 7 statusu drogi gminnej rozmawiał z marszałkiem i starostą i w przypadku przekazania jej Gmina dostanie drogi powiatowe z jej terenu. Projekt uchwały dotyczący przekazania starodroża nie został przyjęty przez Radę. (dowód: akta kontroli str. 606-630)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na niezapewnieniu przez Burmistrza funkcjonowania w pełni skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w obszarze zarządzania starodrożem, o czym świadczą nieprawidłowości stwierdzone podczas niniejszej kontroli. (dowód: akta kontroli str. 51-60, 700, 706-765, 770, 832-841, 847-882, 920-951, 964-1121, 1122-1123)

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób m.in. zgodny z prawem, efektywny i terminowy. Z art. 68 ust. 2 pkt 1, 2 i 7 wynika, że celem kontroli zarządczej jest w szczególności zapewnienie zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania oraz zarządzania ryzykiem.

Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należało – stosownie do art. 69 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy – do obowiązków Burmistrza.

Burmistrz, zapytany o to w jaki sposób funkcjonowała kontrola zarządcza nad zarządzaniem starodrożem, skoro w realizacji zadań z tego zakresu doszło do szeregu nieprawidłowości, stwierdził m.in.: (...) trudno zgodzić się z podważaniem sprawowania kontroli zarządczej w Urzędzie (...) W okresie sprawowania przeze mnie funkcji burmistrza rozwiązane zostały w pierwszej kolejności największe problemy, które pozwoliły na odzyskanie płynności finansowej, co pozwoliło na realizację wielu niezbędnych działań, w tym także w infrastrukturze drogowej. W okresie tym siły i środki skierowane zostały na likwidację największych zagrożeń związanych z bezpieczeństwem powodziowym i bezpieczeństwem dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej nr 1. Mam świadomość, że z tego powodu w tak krótkim okresie czasu nie da się uporządkować wszystkich spraw z lat poprzedzających moją kadencję. Zarządzając gminą od grudnia 2014 roku przy użyciu posiadanych zasobów kadrowych i finansowych podjęte zostały działania priorytetowe pozwalające działać w sposób najbardziej efektywny, oszczędny i terminowy. (dowód: akta kontroli str. 1168-1171)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy podkreślić, że NIK nie kwestionuje faktu sprawowania kontroli zarządczej w Urzędzie, lecz wskazuje, że w odniesieniu do zadań z zakresu zarządzania starodrożem kontrola ta nie była w pełni skuteczna i efektywna. Nadto NIK wskazuje, że podejmowane w ramach kontroli zarządczej działania mają zapewnić realizację celów i zadań nie tylko w sposób najbardziej efektywny, oszczędny i terminowy, ale

przede wszystkim zgodny z prawem. Oznacza to w pierwszej kolejności konieczność wywiązywania się z obowiązków nałożonych powszechnie obowiązującymi przepisami.

Uwaga dotycząca badanej działalności

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami, NIK zwraca uwagę na potrzebę sformalizowania procedur w zakresie zarządzania ryzykiem i procedur dotyczących sprawowania nadzoru nad zarządzaniem drogami. Ich brak sprzyjał bowiem, zdaniem NIK, nierealizowaniu niektórych i niewłaściwej realizacji innych obowiązków zarządcy drogi w odniesieniu do starodroża.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁶, wnosi o:

1. Ujawnienie w księdze wieczystej prawa własności gminy Suchedniów do działek gruntu zajętych pod starodroże.
2. Podjęcie działań w celu uregulowania stanu prawnego działki nr 2011/1 i ujawnienie prawa własności gminy Suchedniów do tej działki w księdze wieczystej i ewidencji gruntów i budynków.
3. Prowadzenie okresowych kontroli stanu technicznego starodroża oraz obiektów mostowych, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 lit.a oraz pkt 2 ustawy – Prawo budowlane.
4. Opracowanie projektu planu rozwoju sieci drogowej, o którym mowa w art. 20 pkt 1 ustawy o drogach.
5. Ustalenie numeru ewidencyjnego dla przejętego w zarząd starodroża.
6. Wystąpienie do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego o nadanie numeru dla przejętego starodroża.
7. Założenie dla starodroża książki drogi i książek obiektów mostowych oraz wykazu obiektów mostowych, tj. elementów ewidencji dróg określonych w § 9 ust. 1 pkt 1, 4 i 6 rozporządzenia w sprawie ewidencji oraz książki objazdu dróg zgodnej ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia.
8. Dokonanie wyceny starodroża i obiektów mostowych oraz pozostałych działek znajdujących się w pasie drogowym starodroża i ujęcie ich w ewidencji księgowej.
9. Ustalenie urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanej z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, znajdujących się w pasie drogowym starodroża oraz uregulowanie spraw opłat z tego tytułu należnych gminie Suchedniów.
10. Podjęcie działań w celu poprawy stanu technicznego chodników, rowów odwadniających oraz przepustów, których nieprawidłowy stan został ujawniony w toku kontroli.
11. Zlecenie ekspertyzy dźwigarów mostu na starodrożu wraz z określeniem metody naprawy uszkodzeń.
12. Zapewnienie funkcjonowania w pełni skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w zakresie zarządzania i utrzymania starodroża oraz zapewnienia bezpieczeństwa ruchu.

⁵⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, lutego 2018 r.

Kontrolerzy

Piotr Fatalski
główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Dyrektor
Grzegorz Walendzik

.....
podpis

Barbara Jaros
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis